

سوره نباء

صادق زینی لشکاجانی

اسم من سوره نباء است، من دارای چهل آیه هستم، تمام آیات من در مکه مکرمه متولد شده‌اند، دوستان و علاقمندان محقق قرآنی، برای آیات من، [صد و هفتاد و سه] کلمه و [هفتصد و هفتاد] حرف شمارش کرده‌اند.

هر چند من [هفتاد و هشتمین] سوره و در جزء سی ام قرآن قرار داده شده‌ام، ولی من [هشتاد و نهمین] سوره‌ای هستم که بر وجود پر عتوفت و مهربان پیامبر اسلام (صلی الله و علیه و آله و سلم) نازل شده‌ام. من بعد از سوره مبارکه «معارج» در سال دوم بعثت و قبل از اینکه سوره دوست داشتنی «نازعات» نازل شود پا به دنیای اسلام عزیز گذاشته‌ام.

اولین آیه من با «عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ» شروع می‌شود و آخرین آیه من با «إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا» به اتمام می‌رسد.

چرا به من سوره نباء می‌گویند؟

کلمه «نباء» به معنای خبر است، علت این نامگذاری، آیه دوم من است، در آیه دوم من آمده: «عَنِ النَّبِإِ الْعَظِيمِ»، خبر مهم و بزرگ قیامت و کلمه نباء از آن گرفته شده است.

در آیات اول من آمده است، که مردم درباره آن «خبر مهم» از یکدیگر سؤال می‌کنند. من اسامی دیگری هم دارم، مانند: عمّ - تساؤل - معصرات - و عمّ يتساءلون - اینها اسم‌هایی هستند که برای من گفته شده است.

محورها و محتوای سوره نباء

همان‌طور که می‌دانید بیشتر سوره‌های جزء سی ام قرآن در مکه مکرمه نازل شده است، و طبیعت سوره‌های مکی بیش از هر چیز به مسائلی مانند مبدء و معاد، و بشارت و انذار [هشدار]، می‌پردازند.

این سوره‌ها غالباً با بیانی محکم و تکان‌دهنده و بیدارکننده می‌باشند، و باید به جرأت گفت همه آیات به جز در مواردی معدود و کوتاه، مملو از اشارات است، و به همین دلیل است، که این آیات توانسته تا تاثیر بسیار عمیقی بر روی افراد جویای حقیقت گذاشته، و ناآگاهان را بیدار کند. و به کالبد بی‌روح‌شان جانی

دوباره بخشد، و به افراد بی تفاوت و بی احساس، تعهد و مسئولیت را هدیه کند. بنابراین آیات من هم از این اصل کلی [داشتن خصوصیت آیات مکی] بی بهره نیست. محتوای سوره و آیات من را می توان در چند بخش خلاصه کرد:

۱. سؤالی پیرامون حادثه بزرگ قیامت «عَنِ النَّبِيِّ الْعَظِيمِ».
۲. طرح نمونه هایی از مظاهر قدرت خداوند در آسمان و زمین و زندگی انسانها و مواهب آن.
۳. قدرت خداوند در آسمان و زمین و ... به عنوان دلایلی روشن بر امکان معاد و قطعیت روز قیامت.
۴. بیان چگونگی قسمتی از نشانه های آغاز رستاخیز.
۵. بیان بخشی از عذابهای دردناک افراد طغیانگر.
۶. بیان نعمت ها و مواهب شوق انگیز بهشتی.
۷. یادآوری سرنوشت غم انگیز کافران، که موجب حسرت و پشیمانی آنان است.
۸. هشدار شدید از عذاب قریب الوقوع.

فضیلت تلاوت سوره نباء

در فضیلت تلاوت من روایات زیادی وارد شده است، البته باید آن روایات را مطابق با محتوای آیات من دانست، اما من در اینجا فقط سه روایت را نقل می کنم:

۱. در حدیثی از پیغمبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) آمده است که حضرت فرمود: «من قرأ سورة عم يتسائلون سقاها الله برد الشراب يوم القيامة»: کسی که سوره عم يتسائلون را بخواند خداوند از نوشیدنی خنک و گواری بهشتی در قیامت سپرایش می کند.
۲. و باز در حدیث دیگری از رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) نقل شده، که حضرت فرمود: «من قرأها و حفظها كان حسابه يوم القيامة بمقدار صلاة واحدة»: کسی که آن را بخواند و حفظ کند حساب او در روز قیامت (چنان سریع انجام می گیرد که) به مقدار خواندن یک نماز خواهد بود.
۳. در حدیثی از امام صادق (علیه السلام) می خوانیم که حضرت فرمود: «من قرأ عم يتسائلون لم يخرج سنه اذا كان يدمنها في كل يوم حتى يزور البيت الحرام»: کسی که همه روز سوره عم يتسائلون را ادامه دهد سال تمام نمی شود مگر اینکه خانه خدا را زیارت می کند.